

Lovforslag nr. L 60. Fremsat den 4. december 1979 af arbejdsministeren

Forslag

til

Lov om begrænsning af lønstigninger, ændring af dyrtidsregulering m.v.

§ 1. Der kan ikke for perioden 31. december 1979 indtil 1. marts 1981 eller for tiden før denne periode gyldigt aftales, fastsættes eller godkendes højere lønninger end de pr. 31. december 1979 gældende.

Stk. 2. Hvor der ved lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. (forlængelsesloven) eller for 31. december 1979 på andet retligt bindende grundlag er fastsat beløb eller beløbsrammer, er loven ikke til hinder for indgåelse af aftaler om anvendelse af sådanne beløb.

§ 2. Hvor der er aftalt eller fastsat taktreguleringsordninger, hvorefter en konstateret forskel i lønudviklingen i 1979 automatisk kommer helt eller delvis til udbetaling, kan kun 75 pct. af denne forskel udbetales ved den første regulering, der forfalder til udbetaling i tidsrummet 1. januar 1980 indtil 1. juli 1980.

Stk. 2. Øvrige taktreguleringer, der ville være forfaldet til udbetaling i tiden til og med 1. april 1981, bortfalder.

§ 3. Snarest muligt efter den 31. marts 1981 foretages en opgørelse af den procentvise stigning i perioden 1. april 1979-31. marts 1981 i den gennemsnitlige løn til arbejdere og funktionærer på det private arbejdsmarked og den tilsvarende løn i den offentlige sektor til personale, hvis løn taktreguleres.

Stk. 2. Viser den i stk. 1 nævnte opgørelse, at den procentvise lønstigning har været større på det private arbejdsmarked end i den offentlige sektor, forhøjes lønnen forholds-

mæssigt til det omhandlede personale i den offentlige sektor med et beløb svarende til den således opgjorte forskel og med virkning fra 1. marts 1982.

Stk. 3. Uoverensstemmelser om opgørelsen af de procentvise lønstigninger og om beregningen af forskellen afgøres af den offentlige sektors taktreguleringsnævn.

§ 4. Hvor der er aftalt eller fastsat regulering af arbejdsvederlag m.v. på grundlag af det reguleringspristal, der beregnes i henhold til lov nr. 83 af 16. marts 1963 om beregning af reguleringspristal med senere ændringer, bortfalder regulering på grundlag af reguleringspristallet for januar 1980.

Stk. 2. På grundlag af julipristallet for 1980 og senere sker dyrtidsregulering for de første 3 points' udsving i reguleringspristallet over 100 med 60 øre i timen for personer over 18 år og med 30 øre i timen for personer under 18 år. For hver følgende 3 points' udsving forhøjes dyrtidsreguleringen til 90 øre, henholdsvis 45 øre i timen.

§ 5. Hvor der i overenskomster eller aftaler er hjemlet en garantibetaling svarende til den i forlængelseslovens § 2, stk. 1, nr. 2 nævnte, forhøjes garantibetalingen den 1. marts 1980 med 1,20 kr.

Stk. 2. Lønnen til personer under 18 år forhøjes fra den 1. marts 1980 med 0,60 kr. i timen.

Stk. 3. Lønnen til personer over 18 år, der er under en uddannelse af mindst 1 års varighed, og hvis lønvilkår i kollektiv overenskomst eller aftale eller ved særlig uddannel-

seskontrakt udtrykkelig er fastsat under hensyn til uddannelsesforholdet, forhøjes den 1. marts med 1,20 kr. i timen. Lønnen kan dog ikke herved forhøjes udover den til enhver tid gældende garantibetaling.

§ 6. Uanset bestemmelserne i § 1, stk. 1, og § 4, stk. 1, kan der fortsat ske regulering af tillæg, der skal give dækning for omkostninger ved arbejdets udførelse, således at de giver den samme dækning som forudsat ved aftalen om eller fastsættelsen af de hidtil gældende satser.

§ 7. Loven er ikke til hinder for indgåelse af aftaler om løn- og ansættelsesvilkår, der er en følge af opgaveomlægninger mellem staten og kommunerne m.v. fastsat ved lov.

§ 8. Loven er ikke til hinder for indgåelse af kollektive overenskomster på hidtil ikke-overenskomstdækkede områder.

§ 9. Loven er ikke til hinder for, at der på områder, hvor der anvendes akkord, bonusordninger eller andre lignende lønsystemer, foretages omvurdering af beregningsgrundlaget for akkorder m.v. i forbindelse med indførelse af ny teknik, nye metoder eller ny produktion, når blot indtjeningsgrundlaget ikke herved hæves.

§ 10. Der kan ikke i lovens gyldighedsperiode indføres akkord, bonusordninger eller andre lignende lønsystemer for arbejde, der pr. 31. december 1979 var aflønnet med tidløn.

§ 11. Loven kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

§ 12. Loven træder i kraft den 31. december 1979.

§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Udviklingen i den nuværende økonomiske situation er af meget alvorlig karakter, og de nyligt vedtagne midlertidige love om stop for stigninger i priser og indkomster har kun til formål i en kortere periode at afskære mulighederne for pris- og lønstigninger, således at den økonomiske situation ikke yderligere forværres.

En egentlig opretning af situationen kræver imidlertid fastlæggelse af en mere langsigtet økonomisk politik, og regeringen har derfor i tiden efter de midlertidige loves vedtagelse indledt forhandlinger herom med arbejdsmarkedets parter og erhvervenes organisationer.

Disse forhandlinger har været ført med det formål at danne grundlag for en flerårig politik til mindskelse af underskuddet på betalingsbalancen og fremme af beskæftigelsen, og forslaget skal i sammenhæng med de øvrige af regeringen samtidig fremsatte lovforslag ses i lyset heraf.

Forslaget indebærer, at lønstigninger, der ikke var gældende inden den 31. december 1979, ikke kan gennemføres i lovens gyldighedsperiode. De aftaler, der indgås i strid med loven, er ugyldige, og krav om højere løn, der støtter sig på en sådan aftale, kan ikke søges håndhævet gennem det fagretlige system eller ved domstolene. Spørgsmålet om, hvorvidt en aftale er gyldig eller ej, vil derimod altid kunne forelægges domstolene til afgørelse.

Samtidig indebærer den foreslåede prislovgivning, at alene de lønstigninger, der tillades i medfør af nærværende lovforslag, kan indregnes i priserne.

Endelig medfører forslaget, at der i intet tilfælde i medfør af kollektivt overenskomst kan rejses krav i forslagets gyldighedsperiode over for modparten om lønstigning i denne periode, og at de sædvanlige overenskomstretlige regler for behandling af sådanne krav ikke kommer til anvendelse.

Derimod berører lovforslaget ikke det fagretlige system. Arbejdsnedlæggelser med det formål at skaffe sig lønstigning i strid med lovforslagets be-

stemmelser vil således savne et lovligt formål og vil derfor være overenskomststridige.

Forslaget hindrer derimod ikke, at lønforhøjelser, der er gyldigt aftalt, fastsat, eller godkendt inden den 31. december 1979, gennemføres i stopperioden. Allerede aftalte forhøjelser på grundlag af anciennitet, overgang fra ungarbejder- til voksenløn, ændring af lærlingeløn, både under læretiden og ved overgang til svendeløn, dyrtidsregulering, jfr. lovforslagets § 4, taktreguleringer af lønningerne, jfr. forslaget § 2, satsforhøjelser og forhøjelsen af garantibetaling pr. 1. marts 1980, m.m. vil således ikke blive berørt af lovforslaget.

Forslaget hindrer ikke, at overenskomst- eller aftaleparterne i forslagets gyldighedsperiode udveksler krav til de nye overenskomster eller aftaler og heller ikke, at der forhandles som sædvanligt i forbindelse med fornyelsen af overenskomsterne pr. 1. marts 1981 eller senere.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen i *stk. 1* indebærer, at der hverken ved kollektiv overenskomst eller aftale eller ved individuel aftale indgået efter lovens ikrafttræden kan ske forhøjelse af den løn, der var gældende pr. 31. december 1979.

Det samme gælder ensidig fastsættelse af lønvilkår.

I tilfælde, hvor en før lovens ikrafttræden indgået aftale om højere løn skal godkendes eller accepteres af en kompetent forsamling, en hovedorganisation, en minister, et nævn eller lign., før den har fulde retsvirkninger, kan en sådan godkendelse ikke meddeles efter lovens ikrafttræden med virkning for lovens gyldighedsperiode.

Det afgørende for, om en aftale m.v. er gyldig eller ej, er herefter, om den var retligt bindende før den 31. december 1979. Hvor et formkrav er en egentlig gyldighedsbetingelse, skal således også et sådant krav være opfyldt før den 31. december 1979, hvis aftalen skal være gyldig i lovens forstand.

Forslaget skal ses i sammenhæng med lov nr. 454 af 14. november 1979 om midlertidigt stop for lønstigninger, hvorefter de pr. 5. november 1979 gældende lønninger ikke kunne forhojес i denne lovs gyldighedsperiode, også selvom en sådan forhøelse var aftalt for den 5. november 1979.

I modsætning hertil er forslaget ikke til hinder for lønstigninger efter den 31. december 1979, når grundlaget herfor er en aftale for 5. november 1979 eller overenskomster indgået i medfør af § 1, stk. 3 i den midlertidige lov. Lønstigninger, som var suspenderet i medfør af den midlertidige lov, kan altså få virkning fra den 31. december 1979. Blandt de lønstigninger, der kan blive tale om, skal nævnes de pr. 1. marts 1980 aftalte satsforhøjelser og forhøjelsen af garantibetaling, anciennitets- og alderstillæg samt dyrtidstillæg og taktreguleringstillæg, jfr. dog § 2 og § 4 og bemærkningerne hertil.

En aftale om lønstigninger, der er indgået efter den 31. december, vil derimod ikke være gyldig, fordi den har hjemmel i en tidligere aftale. Der kan således ikke gyldigt aftales lønforhøjelser i medfør af overenskomsternes løfteparagraffer, og aftaler om, at der under visse omstændigheder kan eller skal optages forhandlinger om lønstigninger for grupper eller enkeltpersoner, kan ikke gennemføres i lovens gyldighedsperiode.

Ved lønninger forstås enhver form for lønindtægt i form af års-, måneds-, 14 dages-, uge-, eller timeløn, akkordfortjeneste, gratialer, honorarer, bonus, produktionstillæg, pensionsbidrag og andre former for vederlag og alle former for tillæg til lønnen som f. eks. anciennitets- og alderstillæg, dyrtidsreguleringstillæg, taktreguleringstillæg, akkordafsvantillæg, rådighedstillæg, højdetillæg, farestillæg og kuldettillæg. Med hensyn til omkostningsdækkende tillæg henvises til § 6 og bemærkningerne hertil.

Arbejdsgiverens bidrag til uddannelsesfond og aftaler om forlængelse af ferien enten med løn eller med feriegodtgørelse er ligeledes omfattet af forslaget.

Forslaget omfatter den betaling, der er aftalt, fastsat eller godkendt for udførelse af arbejdet, ikke udbetalingen til den enkelte lønmodtager. Det betyder f. eks., at der ikke er noget til hinder for, at en lønmodtager, der arbejder på akkord, ved en ekstra indsats efter den 31. december 1979 har en højere indtjening end før dette tidspunkt, når blot beregningsgrundlaget for akkorden og akkordsatserne herunder akkordprislisterne er uændrede. Ligeledes vil det heller ikke være udelukket at opnå en højere lønudbetaling i forbindelse med over-

arbejde, når blot ikke beregningsgrundlaget eller satsen for betaling herfor, herunder afspadsring med løn, ændres.

Aflønning af nyt arbejde er ikke omfattet af forslaget. Forslaget er ikke til hinder for højere løn som følge af forfremmelser (udnævnelse i højere stilling), når blot denne ikke er højere end den løn, forgængeren havde ret til i stillingen, eller højere end den pågældende ifølge de for stillingen gældende overenskomst- eller aftalemæssige indplaceringsregler har ret til. Som eksempel kan nævnes, at lovforslaget ikke hindrer en person, der efter gældende overenskomst eller aftale skal aflønnes på et bestemt anciennitetstrin, i at få den dertil svarende aflønning, uanset at forgængeren i stillingen var aflønnet på et lavere anciennitetstrin.

Derimod vil selv væsentlige ændringer i en eksisterende stilling ikke berettige til en højere løn, f. eks. i form af omklassificeringer og ydelse eller forhøjelse af kvalifikationstillæg, medmindre dette i det enkelte tilfælde følger direkte af en før den 31. december 1979 indgået aftale. Så meget mere kan der ikke aftales højere løn for en stilling, i hvilken der ikke er sket ændringer i perioden, uanset om der i gældende aftaler måtte være grundlag herfor, f. eks. i tilfælde af genanvendelse af tillæg, der bliver ledige.

Omrokering af eksisterende arbejdsopgaver i en virksomhed kan heller ikke føre til lønstigninger for grupper eller enkeltpersoner, medmindre der i forbindelse hermed oprettes helt nye stillinger med et for virksomheden nyt funktionsområde.

En aftale kan ikke blive gyldig ved at få tillagt virkning fra et tidspunkt før 31. december 1979.

Bestemmelsen i *stk. 2* åbner mulighed for, at der i forslagens gyldighedsperiode kan indgås aftaler om, fastsættes eller godkendes højere løn indenfor de beløbsrammer, der er angivet ved lov nr. 129 af 29. marts 1979 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v.

Det betyder, at såfremt der på overenskomst- eller aftaleområder, der er omfattet af forlængelsesloven, endnu er lønforhold, der ikke er færdigbehandlet, er sådanne forhandlinger og deraf følgende aftaler ikke omfattet af lovforslaget, i det omfang de ved forlængelsesloven afstukne rammer respekteres.

Tilsvarende gælder for andre overenskomstområder, der er omfattet af forlængelsesloven, og som udløber i forslagens gyldighedsperiode, senest den 1. april 1980.

Særligt indenfor det offentlige område findes der endvidere fra tidligere overenskomstforhandlinger stadigvæk puljebeløb, der endnu ikke er

fordelt, og forhandlingerne herom vil på samme måde kunne gennemføres.

Til § 2

Det foreslås, at der sker en begrænsning af de eksisterende taktreguleringsordninger, dels ved at der ved den første regulering i 1. halvår af 1980 kun udbetales 75 pct. af lønstigningen og kun af den lønstigning, der vedrører 1979, dels ved at øvrige reguleringer til og med 1. april 1981 bortfalder.

Det vil i almindelighed sige, at de lønstigninger, der har fundet sted indtil 1. oktober 1979, vil komme de pågældende lønmodtagergrupper til gode omend i begrænset omfang for de lønmodtagere, der har fuld taktregulering, medens lønstigninger frem til 1. oktober 1980 ikke vil kunne danne grundlag for taktregulering.

Det bemærkes herved, at medens loven i øvrigt har virkning for resten af indeværende overenskomstperiode berøres taktregulering f. eks. pr. 1. oktober 1981 ikke af forslaget, uanset at denne normalt regnes for at have hjemmel i de gældende overenskomster.

Taktregulering, der skulle have haft virkning fra et tidspunkt i perioden 5. november til 31. december 1979, men som ikke er kommet til udbetaling på grund af lov om midlertidigt stop for lønstigninger, vil kunne få fuld virkning fra den 31. december 1979.

Det følger af § 1, stk. 1, at ordninger, hvorefter konstaterede forskelle i lønudviklingen giver anledning til forhandlinger om lønreguleringer, ikke kan indføres i gyldighedsperioden.

Til § 3

Regeringen er af den opfattelse, at der bør tilstræbes en ligelig lønudvikling i den offentlige sektor og på det private arbejdsmarked i indeværende aftale- og overenskomstperiode. Ved den offentlige sektors personale forstås i denne forbindelse personer ansat ifølge kollektive overenskomster, kollektive eller individuelle aftaler samt almindelige bestemmelser om løn- og arbejdsforhold godkendt eller fastsat af en minister eller kommunal myndighed.

Det foreslås derfor, at der, når den nødvendige lønstatistik foreligger i begyndelsen af 1982, foretages en opgørelse af lønudviklingen på det private arbejdsmarked og i den offentlige sektor med henblik på at tilvejebringe en sådan ligelighed i udviklingen.

Til stk. 1

For så vidt angår det private arbejdsmarked må anvendes de af Dansk Arbejdsgiverforening offentliggjorte lønstatistikker. Opgørelsen må bygge på et vejet gennemsnit af den såkaldte »Fortjeneste i alt« for samtlige arbejdere i hele landet. For arbejderlønnerne anvendes tallene for 1. kvartal i årene 1979 og 1981. Tilsvarende lønoplysninger for funktionærer tilvejebringes på grundlag af de årlige funktionærlønstatistikker, der omfatter perioden 1. april 1979 til 31. marts 1981. Ved opgørelsen bortses fra de i perioden udbetalte dyrtidstillæg, ligesom der korrigeres for forskelle i feriebetaling.

Beregningen vedrørende den offentlige sektor tager udgangspunkt i gennemsnitslønnen pr. 1. april 1979, således som den fremgår af materialet fra de paritetiske nævn, som oprettedes i den offentlige sektor i henhold til forlængelsesloven af 1979. Stigningen beregnes som summen af forhøjelser af den udbetalte løn som følge af taktregulering i tiden fra og med den 1. april 1979 og indtil den 1. juli 1980 samt lønstigninger som følge af de omhandlede paritetiske nævns afgørelser.

Til stk. 2

Det skønnes rimeligt, at en eventuelt konstateret forskel i lønudviklingen udloddes forholdsmæssigt til de offentligt ansatte med taktreguleret løn.

Til stk. 3

Da der i forvejen findes et paritetisk nævn, som for den offentlige sektor afgør uoverensstemmelser om taktreguleringsordningens forståelse, er det anset for naturligt at henlægge afgørelsen af uoverensstemmelser om opgørelses- og beregningsmåde af lønstigninger og -forskelle heri til dette nævn. Taktreguleringsnævnet består af seks repræsentanter for personalets hovedorganisationer og seks repræsentanter for det offentlige. Såfremt spørgsmål ikke kan afgøres i enighed i nævnet, udpeger dette – eller om fornødent arbejdsrettens formand – en opmand, som afgør spørgsmålet.

Til § 4

Til stk. 1

På baggrund af den hidtidige prisudvikling må det antages, at januarpristallet 1980 ville udløse 2 dyrtidsportioner. Der er herved taget hensyn til det samtidigt fremsatte forslag om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal, hvorefter der ved pristalsberegninger skal ses bort fra energipristigninger siden januar 1979.

Regeringen finder det ikke forsvarligt i den nuværende situation at lade disse dyrtidsportioner komme til udbetaling.

Forslaget omfatter dyrtidsregulering såvel efter kollektive overenskomster og aftaler m.v. som efter individuelle aftaler og såvel i den offentlige sektor som på det private arbejdsmarked. Ud over egentlige arbejdsvederlag omfatter forslaget også ulempevederlag, overarbejdsbetaling, rådighedstillæg og andre ydelser i det omfang, de ikke er omkostningsdækkende, jfr. § 6.

Til stk. 2

Ved lov nr. 48 af 11. marts 1975 om forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. blev der på alle overenskomst- og aftaleområder i forlængelsesperioden indført en ensartet dyrtidsregulering for hver fulde 3 points' udsving i reguleringspristallet. Dyrtidsreguleringen blev – i forbindelse med den samtidige nulstilling af pristallet i 1975 – fastsat til 60 øre i timen til alle personer over 18 år, herunder lærlinge m. fl., og med 30 øre i timen til alle personer under 18 år.

I forbindelse med den ved det ovennævnte lovforslag om ændring af lov om beregning af et reguleringspristal foreslås en forhøjelse af dyrtidsreguleringen, således at dyrtidsreguleringen for hver 3 fulde points' udsving i reguleringspristallet over 100 sker med 90 øre i timen for personer over 18 år, herunder lærlinge, og med 45 øre i timen for personer under 18 år. Dækningen for indtrufne prisstigninger bliver herefter tilnærmelsesvis den samme før og efter nulstillingen.

Kurstilpasningen af kronen den 29. november 1979 med 5 pct. medfører højere importpriser og forhøjelse af alle EF-fastsatte priser i Danmark. De direkte og indirekte virkninger af disse prisforhøjelser, der må forventes at være slået igennem fuldt ud i løbet af foråret, har karakter af en engangsvirkning på det danske prisniveau.⁷ Denne engangsvirkning på prisniveauet kan beregnes til 1,2 pct. Som bidrag til stabiliseringen af omkostningsniveauet foreslås det, at den første dyrtidsportion, der udløses ved pristal 103, efter ændringen af basis for beregningen af reguleringspristallet til januar 1980 = 100, udbetales med de hidtil gældende beløb, dvs. 60 øre for personer over 18 år og 30 øre for personer under 18 år. Forslaget skal ses i sammenhæng med det samtidigt af skatteministeren fremsatte forslag til lov om grundskyld til staten af landbrugsjendomme.

Til § 5

Der foreslås en forhøjelse af den garantibetaling, der er hjemlet i de mellem organisationer m.v. under henholdsvis Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark indgåede overenskomster, og dertil svarende garantibetaling med et beløb, der svarer til den dyrtidsregulering, der ikke kommer til udbetaling, jfr. forslaget § 4, stk. 1.

Efter forslaget skal forhøjelsen i alle tilfælde ske med virkning fra den 1. marts 1980, uanset om den bortfaldne dyrtidsregulering først skulle have fundet sted den 1. april.

På overenskomstråder, hvor der ligesom på det mellem DA og LO fælles overenskomstråde i medfør af forlængelsesloven er aftalt en forhøjelse af garantibetalingen pr. 1. marts 1980 med 75 øre, vil garantibetalingen, der for tiden udgør 33,80 kr., pr. 1. marts 1980 udgøre i alt 35,75 kr. i timen.

På områder, herunder det offentlige område hvor der tilsvarende er aftalt en forhøjelse af garantibetalingen med 75 øre pr. 1. april 1980, vil garantibetalingen pr. 1. marts 1980 udgøre 35 kr. og pr. 1. april 1980 35,75 kr.

Der foreslås i *stk. 2*, en forhøjelse af lønnen til alle lønmodtagere, herunder lærlinge og efg-elever m.v., der endnu ikke er fyldt 18 år, med et beløb, der svarer til den dyrtidsregulering med 2 dyrtidsportioner á 30 øre, der ikke kommer til udbetaling, jfr. forslaget § 4, stk. 1. Tillægget bortfalder ved det fyldte 18. år, men modsvares af de lønstigninger, der oftest kommer til udbetaling i forbindelse med det fyldte 18. år. Der kan her nævnes overgang fra ungarbejderløn til voksenløn, alderstillæg m.v.

Der foreslås endvidere i *stk. 3* tilsvarende en forhøjelse af lønnen med et beløb, der svarer til 2 dyrtidsportioner til personer over 18 år, der er under uddannelse af mindst 1 års varighed.

Det kræves efter forslaget, at lønnen udtrykkeligt skal være fastsat under hensyntagen til, at der er tale om en uddannelsessituation, og derfor ikke finder anvendelse, når den pågældende er færdigguddannet. En sådan lønfastsættelse kan være hjemlet enten ved kollektiv overenskomst eller aftale, ved en lærlingekontrakt i henhold til lærlingelovens bestemmelser eller ved anden særlig uddannelseskontrakt. Bestemmelsen omfatter eksempelvis også de efg-elever, der har indgået uddannelsesaftale efter de bestemmelser, som er fastsat i henhold til lovgivningen herom.

Forslaget finder endvidere kun anvendelse under forudsætning af, at lønnen ikke derved forhøjes til et beløb, der er højere end den til enhver tid gældende garantibeløning, jfr. stk. 1.

Bestemmelsen omfatter ikke aflønning af personer over 18 år, der er under tillæring eller lign., dvs. hvor lønnen i en begyndelsesperiode eller i en prøvetid er fastsat til et lavere beløb end den sædvanlige.

Til § 6

Ved forslaget åbnes mulighed for forhøjelse i stopperioden af sådanne tillæg, der skal dække omkostninger i forbindelse med arbejdets udførelse. Forhøjelser kan dog alene finde sted, såfremt der er sket en forøgelse af de pågældende omkostninger siden den sidste aftale om eller fastsættelse af satsen, og forhøjelsen er begrænset til et beløb, der giver den samme dækning som forudsat ved den sidste aftale eller fastsættelse. En automatisk pristalsregulering af disse tillæg, som før lovens ikrafttræden er aftalt i kollektivt overenskomst eller aftale, vil fortsat være lovlig, uanset at dyrtidsregulering på grundlag af januarpristallet 1980 i øvrigt bortfalder, jfr. § 4, stk. 1. Som eksempel på sådanne tillæg kan nævnes udetillæg, smudstillæg, beklædningsstillæg, time- og dagpenge, hotelgodtgørelsessatser, rejsedagpenge og kørselsgodtgørelse.

Til § 7

I de senere år er der ved lov gennemført udlægning til kommunerne af en række opgaver fra staten, jfr. f. eks. lov nr. 257 af 8. juni 1978 om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v.

Sådanne opgaveomlægninger nødvendiggør indgåelse af aftaler om løn- og ansættelsesvilkår for det personale, der i den forbindelse overgår til ansættelse i kommunerne.

Forslaget hindrer ikke indgåelse af disse aftaler.

Til § 8

Bestemmelsen tilsigter at undgå en opbremsning af de sædvanlige bestræbelser for en større over-

enskomstdækning på arbejdsmarkedet ved at åbne mulighed for, at der i gyldighedsperioden på hidtil ikke-overenskomstdækkede områder forhandles og indgås kollektive overenskomster, der kan indebære lønforhøjelser i gyldighedsperioden.

Ikke-overenskomstdækkede områder kan også omfatte områder, hvor der gælder almindelige bestemmelser om løn- og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af en offentlig myndighed. Der kan dog ikke herved opnås bedre lønvilkår end de ifølge de nævnte almindelige bestemmelser gældende.

Til § 9

Indenfor de områder, hvor man anvender akkord, bonusordninger el. lign., sker der løbende en fornyelse af akkordaftalerne, enten fordi produktionsvilkårene ændres, eller fordi akkordaftalen er indgået for en bestemt arbejdsopgave (slumpakkorder).

Såfremt der i forbindelse med indgåelsen af sådanne nye akkorder er spørgsmål om at tage hensyn til, at der er indført en ny teknik eller nye metoder, eller at der er tale om en ny eller ændret produktion, er loven ikke til hinder for, at der foretages den fornødne omvurdering af beregningsgrundlaget, f. eks. af tidsfaktoren for akkorden. Derimod må indtjeningsgrundlaget f. eks. betalingsfaktoren ikke hæves i lovens gyldighedsperiode. Det er en følge heraf, at gældende akkorder ikke kan opsiges i lovens gyldighedsperiode, uanset om der eventuelt måtte være hjemmel hertil i overenskomsterne eller i særlige aftaler, jfr. også bemærkningerne til § 1, stk. 1.

Til § 10

Indenfor visse overenskomstområder er der mulighed for at overgå fra et tidlønsystem til et akkordlønsystem. Vanskelighederne ved at sikre overholdelsen af den i § 9 angivne målsætning – at indtjeningsgrundlaget ikke må hæves – er imidlertid i disse tilfælde så store, at det findes nødvendigt at standse adgangen hertil i lovens relativt korte gyldighedsperiode.